

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

Διδακτική της Γλώσσας Ι

Ενότητα 1: Εισαγωγικά

Μαριάννα Κονδύλη

Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

Τ.Ε.Ε.Α.Π.Η.

Σκοποί ενότητας

- Να καταρριφθούν οι προεπιστημονικοί μύθοι για τη γλώσσα
- Να αναδειχθεί η αναγκαιότητα της γλωσσολογίας για τη διδακτική της γλώσσας
- Να γίνει εισαγωγή στις έννοιες της εκπαιδευτικής γλωσσολογίας

Περιεχόμενα ενότητας

- Μύθοι για τη γλώσσα
- Αναγκαιότητα της γλωσσολογίας για τη διδακτική της γλώσσας
- Τι μελετά η εκπαιδευτική γλωσσολογία

Μύθοι για τη γλώσσα

Προεπιστημονικές θεωρήσεις και μύθοι

1^{ος} μύθος

- Η αρχαία ελληνική γλώσσα αφενός είναι ενιαία και αφετέρου είναι ανώτερη από τη νέα ελληνική

«Η αρχαία ελληνική γλώσσα είναι ανώτερη και αυτό αποδεικνύεται από το υψηλό επίπεδο των έργων της αρχαίας ελληνικής γραμματείας».

2^{ος} μύθος

- Η νέα ελληνική έχει τροφοδοτηθεί κατευθείαν από την (ενιαία) αρχαία ελληνική

3^{ος} μύθος

- Η νέα ελληνική είναι απολύτως εξαρτημένη από τα αρχαία ελληνικά, και για την καλλιέργειά της είναι απαραίτητη η γνώση των αρχαίων

4^{ος} μύθος

- Όσο απομακρυνόμαστε από τα ΑΕ, η γλώσσα φθείρεται

5^{ος} μύθος

- Αποδεικτικά και ενισχυτικά της «φθοράς» είναι τα λάθη, αδιακρίτως, και ...

6^{ος} μύθος

- άλλη απόδειξη της «φθοράς» είναι δανεισμός από άλλες γλώσσες, καθώς και...

7^{ος} μύθος

- (η μονομερής και επιφανειακή) παρατήρηση της γλώσσας των νέων

«Οι νέοι σήμερα χρησιμοποιούν όλο και λιγότερες λέξεις»

8^{ος} μύθος

- η γλώσσα πεθαίνει, ή και πέθανε ήδη, με την καθιέρωση του μονοτονικού, που καταλύει την ιστορική ορθογραφία

9^{ος} μύθος

- η γλώσσα ταυτίζεται με τη γραφή της

10^{ος} μύθος

- οι γλώσσες και οι ποικιλίες τους διακρίνονται σε «πλούσιες» και «φτωχές»

(Αναλυτικότερα για τους παραπάνω μύθους
βλ. Σημειώσεις ενότητας)

Αναγκαιότητα της γλωσσολογίας
για τη διδακτική της γλώσσας

- Η ηγεμονία αυτής της μυθολογίας, που βασίζεται σε προεπιστημονικές θεωρήσεις της γλώσσας, εξαπλώνεται και στο σχολείο.
- Το σχολείο με τη σειρά του διαιωνίζει την εσφαλμένη αντίληψη για τη γλώσσα και συρρικνώνει τη διδασκαλία της γλώσσας στη διδασκαλία των προτυποποιημένων χρήσεών της.
- Έτσι, τα αποτελέσματά της ως προς το τελικό ζητούμενο, που θα ήταν η γλωσσική (προφορική και γραπτή) επικοινωνία ως στοχοθετημένη κοινωνικοπολιτισμική πρακτική, είναι αμφίβολα.

Τι μελετά η εκπαιδευτική γλωσσολογία

Επιστημονικές θεωρήσεις για τη γλώσσα και
βασικές έννοιες της εκπαιδευτικής
γλωσσολογίας

- Τι είναι γλώσσα και τι ρόλο διαδραματίζει στην κοινωνική επικοινωνία. Ποιες είναι οι ήδη υπάρχουσες γνώσεις για τη γλώσσα και τον κόσμο μαθητών/-τριών.
- Τι και πώς χρειάζεται να διδάσκεται η γλώσσα ώστε να ανταποκρίνεται σε ουσιαστικές ανάγκες.
- Πώς συγκροτούνται προγράμματα γλωσσικού γραμματισμού (literacy) σύμφωνα με τα παραπάνω.

Τι εξετάζεται στο μάθημα

- Θεωρήσεις για τη γλώσσα και τα διαφορετικά είδη διδασκαλίας που υπαγορεύουν (γλωσσική γνώση, χρήση, επικοινωνιακή ικανότητα κτλ.).
- Βασικές γλωσσολογικές έννοιες (π.χ. σύστημα, ανάλυση και χρήση της γλώσσας κτλ.).
- Γνώσεις και κατακτήσεις των παιδιών κατά την πρώτη σχολική ηλικία.
- Σύγχρονες μορφές της διδασκαλίας της γλώσσας και του γραμματισμού.

Τέλος Ενότητας

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου της διδάσκουσας.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Πατρών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημειώματα

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Μαριάννα Κονδύλη 2014.
«Διδακτική της Γλώσσας Ι. Εισαγωγικά». Έκδοση: 2.0. Πάτρα 2020.
Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<https://eclass.upatras.gr/courses/PN1419/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση, Όχι παράγωγα έργα, Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λπ., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

